

n reg 247

company

CIRCULAR INFORMATIVA INTERNA DEL PARTIT SOCIALISTA DE CATALUNYA

2.a ETAPA

Octubre - 77

NUMERO EXTRAORDINARI

Les tasques
 dels socialistes
 davant la
 crisi econòmica
 social
 i política

1. INTRODUCCIO

- 1.1.- El nostre projecte polític, que s'adreça a un protagonisme de poder en tots els ordres, per part de la classe treballadora, contempla, com a ineludible pas previ, l'estructuració i consolidació de la democràcia política.
- 1.2.- En ordre a l'assoliment d'aquest objectiu s'han definit quatre eixos bàsics d'actuació.
- Acció parlamentària cara a obtenir una constitució i legislació democràtiques, com a resultat de les eleccions del 15 de Juny.
 - Recuperació de la capacitat autonòmica de Catalunya. Lluita per una Generalitat democràtica.
 - Democratització dels Ajuntaments, que deu ser el resultat de la prope pera gran batalla en les eleccions municipals.
 - Creixement i consolidació de les centrals sindicals i particularment del corrent sindical socialista.
- 1.3.- Front a aquest procés, l'esforç involutiu de les forces franquistes intactes encara, lluita per la creació d'una situació de desestabilització i pànic a diferents nivells.
- la greu crisi econòmica, que en un procés accelerat de degradació pot portar, si no es fa res per a redreçar-lo, a una insuportable situació de caos.
 - inestabilitat del govern, com a conseqüència de la seva manca de mínima homogeneïtat, i desconfiança de les forces que l'han de suportar
 - inseguretat al carrer, com a resultat d'una política d'ordre públic, ineficaç a uns nivells, i interessada en els altres, que permet l'actuació amb plena impunitat dels grups feixistes dirigits a la creació d'una situació de pànic.

2. LA CRISI ECONOMICA

- 2.1.- L'evaluació de la gravetat i perspectives respecte de la crisi actual és un element necessari per a l'anàlisi de la línia política socialista. En aquest sentit les dades disponibles mostren que ens trobem davant d'una crisi econòmica greu que, a més a més, ha empitjorat clarament els da-

rrers mesos.

L'economia espanyola va entrar més tard en la crisi que ha afectat a tots els països capitalistes a partir del detonant de l'alça del preu del petroli a finals de 1973, donat que fins ben entrat l'any 1974 no va començar a reduir-se la producció industrial i també l'inversió privada.

Però aquest retràs no ha fet que la gravetat de la crisi sigui menor, si no tot el contrari perquè un element molt negatiu actual el constitueix el fet de que els preus espanyols creixen més del doble que els dels països europeus i això anul·la ràpidament els possibles avantatges de la devaluació. D'altra banda, la baixa demanda dels països capitalistes europeus es també un factor negatiu per a la recuperació espanyola doncs redueix les possibilitats d'incrementar les nostres exportacions.

En l'actualitat ens trobem que després de dos anys molt dolents (la producció va créixer, en termes reals el 0,8% el 1975 i el 1,9% el 1976) les perspectives per 1977 són més favorables.

Pel que fa a l'atur, utilitzant les "Encuestas de Población activa" podem arribar a la següent estimació:

Treballadors en atur	500.000
Treballadors temporers en atur	130.000
Treballadors "desanimats" (1)	700.000
Total atur	1.330.000

Això suposa que, aproximadament, el 9% de la població activa està parada. Aquest atur es reparteix molt desigualment per regions i per grups socials. Per regions podem dir que, el primer trimestre de 1977 quan l'atur total estimat era proper al 6%, a Andalusia era del 10%, a Extremadura del 8% i a Catalunya del 2,31%. En l'actualitat és probable que aquestes proporcions es mantinguin encara que el percentatge de Catalunya anirà creixent donat el pes que aquí tenen les empreses petites i mitjanes. Pel que fa a sectors, el de la construcció acapara, aproximadament, el 36% del total de l'atur, mentre que l'ocupació en la construcció és només el 9,5% de l'ocupació total. Per edats no hi han estimacions massa fidedignes però es calcula que un quaranta per cent dels parats són menors de 25 anys.

Les perspectives respecte del nivell d'atur no són favorables donat el descens continuat de l'inversió total i especialment de la construcció de vivendes.

Pel que fa a l'inflació la situació en 1977 es clarament pitjor a la de 1976, any en que els preus varen augmentar el 19,8%. Per aquest any, les xifres oficials donen un creixement de l'índex de preus de consum del 17,9% a finals de juliol, mes en que l'índex va créixer en un 3,1%. L'estimació del INE no definitiva per l'Agost és superior al 5% i en funció de l'evolució d'alguns preus-pilot no sembla que el setembre pugui ser inferior al 4%. Això vol dir que l'increment de preus serà sobradament superior al 30%.

2.2.- Aquesta situació inflacionària es produeix, com s'ha dit, junt amb ni-

(1) Es consideren treballadors "desanimats" els inactius que no estan jubilats però que no busquen treball o no consta que el busquin: joves que haurien de començar a treballar, persones no assegurades prèviament, dones, etc..

vells molt alts d'atur que estan causats per la manca d'inversió que no ha deixat de reduir-se en termes absoluts des del 1975. No es generen nous llocs de treball i en canvi cada any la població potencialment a l'entorn del 1,5%, xifra a la que s'han d'afegir els emigrants retornats (uns 100.000 en els dos darrers anys).

Els dos components de la demanda es veuen afectats en la situació actual. La demanda de béns d'inversió per l'actitud dels empresaris clarament absentista des del 1975. La demanda de béns de consum per que el creixement de la massa salarial en termes reals ha estat molt reduïda el 1976 donat que l'increment estimat que és del 22,3% no és gaire superior al cost de la vida oficial que és del 19,8%.

El consum privat creixerà molt poc -o s'estancarà- el 1977 i perquè serà molt difícil que els salaris creixin gaire més que el cost de la vida i cada vegada hi han més parats dels quals només la quarta part són beneficiaris de l'assegurança contra l'atur

Les perspectives del consum públic són també de creixement reduït.

D'aquesta manera la demanda de consum, que ha estat fins ara l'únic element expansiu pot passar a afegir-se a la inversió com element contractiu. En aquest cas és obvi que la crisi s'agreuaria donat que la reducció de les vendes implica subutilització de l'aparell productiu existent i en aquesta situació no hi han incentius per a invertir.

2.3.- La Balança de Pagaments registrarà el 1977 un dèficit inferior, al de 1976 però encara molt considerable i d'un nivell insostenible a mig termini (superior als 3.000 milions de dòlars). Les exportacions han crescut mentres que les importacions semblen estancar-se. Això fa que el dèficit comercial es redueixi encara que no de manera molt notable.

La situació de la Balança de Pagaments és preocupant i requereix solucions però no sembla un element definitiu en l'anàlisi de les estratègies a seguir.

2.4.- Ens trobem, doncs, davant d'una crisi greu del sistema capitalista espanyol amb la existència de nivells d'inflació i atur desconeguts als darrers vint anys. Aquesta crisi, com se sap, no és pròpia del sistema espanyol encara que aquí té unes característiques específiques.

Les característiques generals es deriven d'un sistema capitalista que per raons diverses (fi d'un cicle tecnològic, nova relació amb els països del tercer mon, model de creixement dels darrers anys) no pot mantenir els mateixos increments de la productivitat que en anys anteriors. Això coincideix, però, amb una classe treballadora organitzada amb sindicats potents, acostumada a millores reals continuades, del seu nivell de salaris i amb la força d'un nivell d'atur molt reduït des de la II Guerra Mundial. Per aquest motiu, el descens del ritme de creixement de la productivitat no ha pogut compensar-se en reduccions paralel·les dels augmentos salarials i això ha fet disminuir els beneficis de les empreses. La resposta capitalista a la reducció dels beneficis és doble: a) pujar els preus per intentar restablir els nivells anteriors; i b) deixar d'invertir perquè els beneficis esperats es redueixen.

D'aquesta manera s'inicia un cicle viciós que porta a la crisi i a l'existència conjunta de l'atur i l'inflació. El descens de l'inversió implica per una banda que es creen menys llocs de treball i per tant s'incrementa l'atur. D'altra banda la demanda total del sistema es debilita per l'atur i la inversió menor i això empitjora les expectatives empresarials i també contribueix a reduir l'inversió.

Aquest cicle viciós de la crisi té una incidència molt diferent en di-

versos sectors econòmics.

En aquells que no són competitius -monopolis com molts serveis públics (electricitat), multinacionals (automòbils) gremis que controlen un canal comercial (flaquers de Madrid)- hi han moltes possibilitats de pujar els preus sense conseqüències massa negatives en el volum de vendes.

En els sectors competitius, aquells en que majorment hi han petites i mitjanes empreses, com és el tèxtil, és molt més difícil pujar preus i la crisi es fa més greu. Si el govern aplica una política de restricció de crèdits aquesta situació diferencial s'agreuja donat que els bancs retallen en primer lloc els crèdits dels clients petits i només en casos extrems els de les grans empreses.

La crisi no és, per tant homogènia, i afecta bàsicament a la petita empresa i mitjana i a sectors que tecnològicament no són de punta (tèxtil mobles, materials per la construcció).

D'aquesta crisi es fa molt difícil sortir-ne per la banda d'expandir la demanda de béns de consum, el que voldria dir per la banda d'expansions de salaris. L'experiència en aquest sentit és molt reveladora, les millores de salaris provoquen augments del consum (sobretot de béns durables com electrodomèstics) en els mesos següents. Aquestes millores salarials, però impliquen casi automàticament augments de preus que anul·len el valor real dels augments de salaris. Això vol dir que el consum -potser en el termini d'un trimestre- tampoc creix en termes reals i per tant subsisteix la crisi, donats els baixos nivells d'inversió, i es produeix una constant inflació.

2.5.- En el cas espanyol la necessitat de refer la seva estratègia i mecanismes de poder ha estat un element decisiu en la manca d'inversió de la classe capitalista. Aquest descens acusat de la inversió no estaria motivat únicament per la reducció dels guanys, sinó que un element decisiu ha estat l'incertesa provocada per la necessitat d'ampliar les aliances i recomposar l'hegemonia de la classe dominant. Això explica que aquí la crisi hagi estat més aguda i desfasada en el temps respecte d'altres països capitalistes.

L'actuació del govern després de les eleccions no ha estat massa clara i en tot cas sembla decidir-se en dues etapes. En la primera el govern confiava en refer la demanda fonamentant les exportacions, i per això va devaluar tan fortament, i contenint gradualment la inflació.

Però ben aviat ha estat evident que aquest govern no conseguia vertebrar els interessos de la classe dominant, resoldre les contradiccions més clares i ser depositari d'un nivell acceptable de confiança per part dels empresaris. Aquest ha estat un factor -probablement no previst ni per l'esquerra- que ha empitjorat ràpidament la situació, perquè aquesta manca de confiança en la capacitat del govern ha incidit una vegada més en el nivell d'inversió i ha incrementat les expectatives d'inflació.

En la segona etapa sembla que el govern s'ha basat simplement en la contracció de crèdits (encara que es possible que la gran banca hagi, inclús, ampliat els efectes d'aquesta política) perseguint l'objectiu d'atacar l'inflació creant dificultats a les empreses, incrementant el nivell d'atur i forçant d'aquesta manera als sindicats a acceptar creixements reduïts dels salaris.

Es a dir s'agrava la crisi a curt termini en l'intenció de forçar el pacte social quan el nombre de parats superi el milió i mig.

No cal dir que aquesta política té uns efectes desastrosos perquè afec-

ta, bàsicament, a la petita i mitjana empresa, donat que la manca de crèdits arriba amb molta més dificultat a les empreses grans. D'aquesta manera s'accel.lera la concentració capitalista i s'afageix la situació dels monopolis al sortir de la crisi.

Però aquesta política no és eficaç per combatre la inflació perquè són precisament les unitats econòmiques en situació de poder, les multinacionals, les grans empreses, les que poden pujar preus i no precisament les petites i mitjanes. D'aquesta manera es tenen totes les conseqüències negatives de la política contractiva de crèdits i no s'aconsegueix reduir la inflació. Així veiem com aquest mes de setembre la Ford i la Crysler anuncien un nou augment del 11% dels seus preus que fa que en els nou mesos de l'any el preu dels automòbils hagi pujat un 37%, és a dir, molt més que el cost de la vida.

La política posada en pràctica per part del govern tradueix amb claretat la seva defensa del interessos del gran capital encara que subsisteixen contradiccions entre els interessos de les multinacionals i capital estranger i els interessos del capital financer expanyol. L'entrada de bancs estrangers és un exemple ben clar en aquest sentit.

2.6.- Seguint la descripció anterior poden assenyalar-se una sèrie de perills i també, de característiques que s'han de tenir en compte al decidir la línia d'actuació socialista.

- En primer lloc, i en el terreny econòmic, sembla clar que s'ha d'evitar un descens de la demanda real que agravaria seriosament la crisi. Això vol dir que encara que es necessària una certa contenció dels increments salarials perquè la crisi tingui una sortida, una reducció del nivell de consum suposa acabar amb l'únic factor dinàmic dels tres darrers anys. La defensa d'un increment de salaris igual o lleugerament superior al cost de la vida és una exigència en la línia de defensa dels interessos dels treballadors però es justifica també des del punt de vista econòmic si es vol frenar la caiguda de la producció.
- Un tret important en l'anàlisi de la situació el constitueix l'actitud del govern. Ja s'ha dit que no ha conseguit vertebrar una política que tranquil·litzi i doni confiança a la classe capitalista. D'altra banda, l'opció actual (política contractiva fins obligar als sindicats a doblegar-se) és clarament desestabilitzadora per que implica que el govern considera que és necessari un volum molt important de parats (potser un milió i mig) per a imposar la seva política. Es molt possible que, al contrari del que passa amb la reforma fiscal, aquesta estratègia tingui el recolzament de la gran banca.
- La situació actual pot provocar divisions de la classe treballadora. En efecte, els sindicats són forts a les grans empreses i no a les petites i mitjanes. Pot passar que en les primeres es logrin increments salarials importants que no poden ser concedits per les empreses petites i mitjanes. Això es pot produir continuant la inflació (són les empreses grans les que més poden pujar preus) i continuant els expedients de crisi a les petites empreses, i, per tant l'increment del nombre de parats. Tindriem llavors que els grans sindicats socialista i comunista serien els sindicats dels obrers que tenen feina i ademés increments salarials, mentre que es lliuraria a altres grups la possibilitat de vertebrar a tots els parats o treballadors d'empreses petites. Un increment molt fort de salaris en les grans empreses és compatible

amb un atur més alt i amb una massa salarial (salari mig multiplicat pel nombre de treballadors amb feina) estancada o inclús decreixent. Les vies de defensa de la massa salarial global no són clares però sembla que els perills de l'estratègia d'assolir les cotes màximes en alguns convenis, són elevats, si aquestes cotes són molt més altes que les obtingudes en promitg o que el cost de la vida.

- Una característica a tenir en compte és que el binomi atur-inflació ja no es pot dissociar o resoldre per separat. Tant l'atur com la inflació són el resultat de la crisi actual del sistema i no pot pensar-se que poden resoldre cap dels dos aspectes sense resoldre la crisi, és a dir sense resoldre la font comuna dels dos. Això no vol dir que, en front de l'estratègia del capitalisme (considerar prioritària la lluita contra la inflació per contenir l'increment dels salaris i restablir la taxa de guany) no es defensi la lluita contra l'atur com a objectiu prioritari de l'esquerra com a contrapès de l'altra posició.

El fet de que la solució de l'atur estigui lligada a la de la inflació complica molt seriosament la tasca de dissenyar una política econòmica per a la crisi, tant des de l'òptica capitalista com des de la socialista, donat que, en principi, les mesures per lluitar contra l'atur són inflacionàries.

- La crisi actual i les mesures del govern posen de relleu les greus contradiccions entre el capital monopolista i les petites empreses. Aquest és un element molt important de la situació actual que condiciona les alternatives polítiques. Però d'aquí no sembla que pugui derivar-se una estratègia basada en la lluita antimonopolista.

3. LA RESPOSTA SOCIALISTA A LA CRISI ECONOMICA

- 3.1.- Es evident la necessitat d'exigir un canvi radical a la política econòmica i de proposar un acord programàtic acceptable, per a sortir de la crisi, consolidar la democràcia i l'autonomia i defensar els interessos dels treballadors.

Una discussió que ha de ser prèvia a la definició de la política a seguir es refereix a les possibilitats de sortida de la crisi.

La crisi s'ha produït com ja s'ha indicat, pel descens de la taxa de guany de les empreses (beneficis en proporció al capital invertit). Això ha provocat un descens de la inversió i ha iniciat la cadena de fenòmens propis de la crisi.

Resoldre la crisi vol dir restablir o refer la taxa de guany. Resoldre la crisi implica també assolir nivells adequats d'inversió.

Refer la taxa de guany no pot ser l'alternativa dels que no volen canviar el sistema. Arribar a nivells adequats d'inversió suposa increments de la inversió privada a no ser que es cregui que pot ser iniciada l'etapa de transició al socialisme, o bé que es factible una revolució democràtica antimonopolista, impulsant la inversió de la petita empresa i d'un sector públic ampliat a expenses dels monopolis.

D'aquesta manera és crucial decidir si pot proposar-se una estratègia de transició al socialisme o de revolució democràtica antimonopolista per a sortir de la crisi.

Aquesta possibilitat sembla incompatible amb l'anàlisi que defensa que

l'objectiu actual dels socialistes és la consolidació de la democràcia si tenim en compte la relació de forces actuals dins de l'Estat. No existeixen les condicions per a presentar al socialisme com una alternativa a construir ara. No existeixen les condicions per a un atac frontal als monopolis (nacionalitzacions, etc...) si no és sobre la base d'un ajut estranger que difícilment recolzaria aquesta política. La superació de la crisi s'hauria de fer en el marc del sistema capitalista i el paper dels socialistes serà el de evitar que la crisi desestabilitzi la democràcia que anem guanyant i, a la vegada, defensar els interessos dels treballadors en aquest període. (La estratègia avançada recentment a la Comissió d'Economia i Hisenda pot arribar a ser l'expressió d'aquest paper dels socialistes)

3.2.- Si la sortida de la crisi ha de ser en el marc capitalista la recuperació de la inversió es una peça essencial. Això no sembla factible sense un acord programàtic d'un període de temps que sigui prou llarg (dos anys, per exemple) i és, per tant, incompatible amb una política deliberada de desgast del govern actual amb l'objectiu de substituir-lo en un termini breu.

L'acord programàtic s'ha de fer sobre la base d'un canvi radical de l'orientació de tota la política econòmica. El procés de negociació continuat, amb control parlamentari, permet la defensa continuada dels interessos dels treballadors i classes populars.

Aquesta línia d'actuació permetria enfortir i vertebrar el socialisme, i també les centrals Sindicals. El caràcter d'aquest enfortiment i vertebració serà molt diferent amb els socialistes a l'oposició que amb els socialistes participant en un govern d'hegemonia burgesa.

El primer objectiu de l'acord ha de ser, com ja s'ha dit, un canvi radical en la política econòmica del govern. En primer lloc, aquesta no es pot centrar en una contracció monetària, que, si el diagnòstic de crisi estructural és correcte, no és vàlida per a resoldre la inflació si no que es converteix en un element d'acceleració de la crisi per tal de forçar els treballadors a acceptar formes de resoldre-la més favorables a les classes dominants.

De la mateixa manera que poden arribar-se a acords sobre els increments dels salaris, s'han d'incloure acords sobre el creixement del crèdit que no pot ser molt inferior al del nivell de preus (podria ser igual al increment de l'índex de preus al major menys 5 o 7 punts).

Aquest canvi en la política creditícia ha d'anar acompanyat amb mesures eficients de competència en el sistema financer i de creació de mecanismes que facin arribar el crèdit a les empreses petites i mitjanes.

La lluita contra la inflació és un tema complex perquè, a més de la crisi del sistema que s'ha descrit, hi han molts elements d'estructura productiva i comercial deficient. Un bon exemple és l'oferta inadequada de productes agraris a les ciutats, tot i que el camp està pagant preus que creixen més que els seus preus de venda.

Es clar, però, que sobre tot en la línia de modificar les expectatives de futurs increments de preus i de trobar sortides a la crisi capitalista sense desestabilitzar més el sistema, han de trobar-se fórmules que moderin el creixement dels salaris.

La limitació dels augments salarials hauria de suposar que aquests fossin iguals al increment del cost de la vida o lleugerament superiors (1 o 2 punts més en tant per cent). Els treballadors estan lògicament interessats en el salari que cobren en mà, que en els darrers anys ha crescut menys que els ingressos de l'Estat per l'import de rendiments del

treball personal i també que les cotitzacions a la Seguretat Social. Aquesta limitació ha d'anar acompanyada, doncs, d'una congelació de les quotes a la Seguretat Social i d'un increment del mínim del IRTP. Això pot ser ja una compensació que redueixi les conseqüències dels increments més moderats de salaris.

3.3.- D'altra banda, es obvi que aquest acord es fa en la confiança de que disminuiria la inflació sense que l'atur arribi a nivells ja irreversibles. Hi han d'ahyer-hi clàusules de salvaguarda en aquest sentit totalment explícites. La més clara ha de ser la revisió automàtica dels salaris segons el cost de la vida cada quatre mesos. S'ha d'aconseguir doncs, l'acceptació de l'escala mòbil de salaris com a contrapartida. No és admissible d'altra banda que l'atur superi el milió i mig.

Paralelament s'ha de lluitar de forma molt més eficient contra la inflació. S'han de seleccionar els productes bàsics per a les classes populars i aquests productes han de tenir un preu efectivament controlat cada setmana actuant enèrgicament (importacions, intervenció de l'Estat etc.) per a mantenir estables els preus d'aquests productes, carregant sobre els marges de comercialització més que no pas sobre els camperols pels quals la relació entre preus pagats (pinsos, maquinària, gas-oil, fertilitzants) i preus cobrats, ha empitjorat.

La lluita efectiva contra l'atur suposa una reanimació de la inversió. Però això no vol dir que no puguin reduir-se les conseqüències del mateix o inclús reduir els actuals nivells de parats. Continua essent totalment necessària una política d'inversions públiques i la reanimació de la producció de vivenda (per part dels Ajuntaments i no pas de l'INV). En la política econòmica del govern hi han d'haver elements clars i quantificats al respecte, amb un control més fort per part de les comunitats regionals i locals.

3.4.- Com s'ha dit moltes vegades, aquest acord ha d'implicar contrapartides i aquestes han de ser bàsicament polítiques o referir-se a l'actuació de l'Administració.

En primer lloc han de satisfer-se amb claretat les exigències actuals de les Centrals Sindicals respecte de la regulació de les llibertats sindicals, del retorn del seu patrimoni i de la seva participació al INP.

La reforma democràtica de la Seguretat Social ha de ser una peça clarament definida. Un programa d'escolarització real de tots els nens, resolent les necessitats agobiants dels suburbis i comarques pot ser un altre element que es pot definir i quantificar. Igualment s'ha de plantejar la intensificació dels programes de protecció a la vellesa i de generalització de les llars d'infants a tots els barris obrers.

3.5.- La reforma fiscal s'ha de considerar com a positiva però no es una contrapartida real. Reformes immediates de l'Administració, descentralitzant i controlant la despesa pública si que poden presentar-se com a contrapartida a aquest moment. Incrementos de recaptació fiscal en l'impost sobre la renda, per exemple, sense esperar la reforma fiscal, són també elements que poden constituir una contrapartida acceptable i que poden figurar en el Pressupost de l'Estat (que haurà de ser detalladament regionalitzat)

En qualsevol cas es necessària una nova regulació de l'assegurança contra l'atur i un nou mecanisme d'ajut als joves que no troben la seva primera feina. Cal augmentar i equiparar les pensions amb el cost de la vida.

3.6.- Sobre totes aquestes contrapartides, que són mesures que defensen els interessos de la classe treballadora, els socialistes hem de preparar propostes concretes, difondre-les, convertir-les en projectes de llei o de mesures a prendre.

Es a dir, hem de preparar una proposta sobre el control dels preus bàsics, una altra sobre l'assegurança d'atur, una proposta de reforma del INP i actuacions a emprendre per a assolir-ho, etc.

Sobre totes aquestes peces s'hauria de començar una campanya de divulgació i haurien de connectar-se a la lluita diària a nivell sindical i local.

En aquest sentit els socialistes hem de fer que la Generalitat sigui un instrument essencial que de moment reclami atribucions específiques de serveis col·lectius (Sanitat i educació, per exemple) i permeti accions contra les conseqüències de la crisi a nivell local.

4. LA CRISI POLITICA I LA RESPOSTA DELS SOCIALISTES

4.1.- La realització de l'única resposta possible avui a la crisi, tindrà característiques que la podran fer bascular entre una descarada protecció dels privilegis de la burgesia, en un extrem, i un intent d'afavorir els interessos de la classe treballadora, a l'altre.

El que sia un o l'altre dependrà del govern protagonista del procés, i de la força i manera d'actuar de l'oposició.

4.2.- Es en aquest sentit que hem de veure les alternatives i condicionants de cada una.

A - GOVERN DE CENTRE-DRETA DE UCD. Es la solució més lògica i viable a condició de que:

a) El govern salvi la seva inestabilitat interna i falta de credibilitat front els ambients de la mateixa burgesia

Una operació de remodelació governamental amb la incorporació d'elements de la minoria vasco-catalana (amb ampliació de la base social de recolzament cap a la petita i mitjana burgesia) podria ser una provisional sortida a la situació.

b) La realització amb l'oposició, especialment socialistes, d'un acord programàtic o Entesa programàtica

Vol dir acceptació de principi de les grans línies, per, a partir d'elles, portar a nivell de parlament un procés continu de negociacions per a fer bascular al màxim aquest programa general en favor dels interessos dels treballadors, i a la vegada imposar un procés d'autèntica consolidació democràtica. Però sabent que aquesta pressió no ha de ser per a arribar a situacions d'acorralament del Govern a curt termini.

c) Acord amb les centrals sindicals també sobre les grans línies d'aquest programa, que no vol dir ni acceptació total, ni PACTE SOCIAL, és simplement el consens de que és l'única línia avui viable, i per tant no es vol arribar a un camí sense sortida, el que no exclou una necessària i aferrissada lluita dels sindicats per la constant adequació d'aquesta línia als interessos de la classe treballadora i continuat esforç de lluita sectorial per a iniciar un autèntic procés de control de les condicions de treball per part dels treballadors.

B - GOVERN DE CONCENTRACIÓ NACIONAL

Es per avui més un slogan que una possibilitat (posició de l'exèrcit, pes electoral d'UCD, propietat dels medis de comunicació). Ni les forces de la dreta ho permetrien, ni les de l'esquerra ho podrien acceptar, en el que significaria una actuació de comparsa sota el protagonisme de Suárez o, en el millor dels casos, el seu substitut.

Cal denunciar els plantejaments catastròfics que recolzen aquesta proposta política, per tal com ajuden a crear una psicosi perillosa. D'altre banda els socialistes hem d'insistir en la utilització dels mecanismes democràtics a fons (parlament, dialèctica entre partits, debat obert)

C - GOVERN DE COALICIÓ AMB HEGEMONIA SOCIALISTA

Potser una necessària i a la vegada no desitjada alternativa, davant un fracàs de la dreta. Avui és preconitzada per més d'un emprenyós amb l'esperança de que una tal situació podria significar un bloqueig de la lluita sindical.

El problema fonamental no és aquest, el planteix problemàtic passa pel següent discurs:

Per una banda uns elements positius.

- La realització d'un programa socialdemòcrata limitat, però preferible al neocapitalista de Suárez.
- Major garantia d'un procés aprofundit de democratització.
- Accés i parcial consolidació per part de l'esquerra a alguns dels instruments de poder, avui exclusiva de la dreta.
- Possible introducció d'alguns elements de canvis estructurals (p. e. Nacionalitzacions).

El perills són dos: DESGAST i ESGOTAMENT:

- El primer vol dir la pèrdua de credibilitat i confiança front la classe treballadora, al tenir de realitzar un programa no socialista, ni el que és pitjor, poder acomplir les promeses fetes en la campanya electoral, malgrat una posició de govern.
- L'altra, més greu i perillosa, que a la resta de països europeus, on el socialisme ha accedit al govern, ha resultat definitiva, és la possibilitat de si el socialisme, al govern, gestor d'un programa socialdemòcrata i presoner autèntic de les forces reals a les que no combat sinó que hi col·labora dia a dia, és capaç de no quedar esgotat i esdevenir un més del seguit de partits socialdemòcrates que ha fet aquesta mateixa cursa.

El repte és important i decisiu:

- Si el socialisme es fa fort en l'actual condició de principal força d'oposició, es pot veure abocat a assumir la responsabilitat de no de fugir les tasques de govern, cas de trencar-se la fràgil unitat d'UCD
- L'altre repte, és si el socialisme està en condicions d'assumir el govern per a realitzar una política no socialista, sense perdre la força i capacitat de ser ell mateix en el futur, l'autèntica alternativa socialista.

El problema, encara que no es planteja immediatament si no a mig termini és greu i decisiu pel socialisme a l'Estat espanyol, i els Socialistes de Catalunya hem de procurar incidir-hi el màxim possible, sobretot a través les possibilitats noves que d'una manera o altre oferirà la previsible futura articulació amb el PSOE:

- Per a que el resultat d'aquesta eventualitat i aposta, pugui ser positiu, és indispensable es donguin en l'organització dels socialisme unes condicions bàsiques:

1 - Que el funcionament del partit sigui ben estructurat per una banda, però de debat obert i dialèctic per altra.

Ha de tenir en el seu si l'oposició que no el desbordi però si que en el moment conjunturalment apte el depassi.

2 - L'existència d'un sindicat clarament socialista, que pugui en tot moment ser l'alternativa que aquesta eventualitat demana. L'estratègia d'unitat sindical requereix avui impulsar la unitat d'acció

D - La resposta socialista a la crisi política es a curt termini l'acord programàtic amb un Govern de centre decantat cap al centre-esquerra la negociació continuada d'aquest acord, que no pot considerar-se tancat; i la preparació d'una alternativa socialista, tant a nivell programàtic com a nivell de l'estructuració d'un partit fort i de la consolidació d'un corrent sindical socialista important. En aquestes quatre línies hi ha la clau per a la sortida de la crisi política.

L'ampliació de les bases socials del govern cap a l'esquerra li donarà una estabilitat que ara no té i que el país necessita a curt termini per a prevenir involucions cap a la dreta.

L'acord programàtic ha de permetre la defensa continuada dels interessos dels treballadors per part dels socialistes i l'esquerra i la obtenció de reformes polítiques avançades (neteja de l'aparell estatal de tots els components antidemocràtics) a canvi d'una vertebració i conducció responsable de les lluites defensives.

La consolidació del corrent polític i sindical socialista és una condició crucial per a la consolidació de la democràcia, més enllà de "compromisos històrics" que són en realitat cojunturals. Sense dialèctica poder-oposició no hi ha consolidació de la democràcia, sinó consolidació d'un establishment polític a esquenes del poble. A Catalunya, el decantament de l'espectre polític cap a l'esquerra, exigeix solucions, com veurem, més avançada-es que prefiguren en certa manera les aliances necessàries pel govern de l'Estat en el futur.

4.3.- L'altre vessant de la resposta dels socialistes a la situació política és el que fa referència a la Generalitat democràtica i la democratització dels Ajuntaments.

El conjunt de la classe de la Generalitat, el seu caràcter democràtic, són qüestions que estan sobre la taula. Cal fer la batalla pel' consell executiu que reflexi els resultats de les eleccions generals; cal aconseguir unes normes de règim interior que introdueixin i desenrotllin elements de control democràtic; cal incidir en un procés ràpid, el més ràpid possible, de traspàs de competència i recursos de l'Estat; cal convertir la Generalitat provisional en palanca per a l'obtenció d'un Estatut que partint dels principis i institucions de 1932, els actualitzi i aprofundeixi.

Els socialistes hem de treballar per a fer de la Generalitat provisional un podér condicionant decisiu en la política catalana, començant per la clarificació i democratització dels Ajuntaments i els problemes de política territorial, educacional i sanitària, així com a través de la coordinació i potenciació dels recursos de les caixes d'Estalvi catalanes. Igualment hauriem d'utilitzar aquest poder condicionant en l'afortiment de les centrals sindicals democràtiques.

4.4.- El resultat de la batalla pel Consell Executiu, pel seu contingut de classe, determinarà la posició dels socialistes en la lluita car a aconseguir la resta dels objectius. El Consell d'Unitat catalana que hem estat els primers a preconitzar no pot negar l'evidència de la voluntat de canvi expressada el 15 de Juny. I si els condicionaments externs imposen una tal negació, la posició dels socialistes haurà d'adaptar-se a aquesta situació incoherent. Es evident que un Consell d'Unitat Catalana amb els socialistes en peu d'igualtat o quasi amb altres forces catalanes, es la millor il·lustració d'una línia de Govern de concentració inter-classista amb hegemonia de la dreta. Cal combatre aquest resultat perquè es una fórmula que no daria sortida, o només aparentment, a la crisi política i social; perquè nega els mecanismes democràtics de debat i representació proporcional; perquè consolidaria la democràcia al preu de la subordinació de l'esquerra, malgrat el triomf de l'esquerra en les eleccions generals a Catalunya introduint així nous factors d'inestabilitat. En qualsevol cas, el respecte dels socialistes, per les Institucions de la Generalitat ha de restar ben clar. No es podria entendre que els socialistes ens oposessim a una Generalitat provisional de la que hem estat els primers lluitadors.

4.4.- Les eleccions municipals seran l'ocasió d'una prova de força que té que donar com a resultat la consolidació de la democràcia i de l'autonomia a Catalunya. Els Ajuntaments democràtics són ja avui a Catalunya més que una exigència política: són una necessitat pràctica per a deturar el desgavell creixent que està produint la combinació d'una herència de 40 anys de destrucció dels cursos locals amb l'ampliació de la llibertat de que gaudeixen els ciutadans per a expressar llurs reivindicacions. Ara com ara cal mantenir els pactes locals de control democràtic per tal de forçar els Ajuntaments a una clarificació que en tot cas hauriem de fer, amb més resistències, després de les eleccions. Al mateix temps aquest control està ja evitant actuacions de "darrera hora" dels bunkers especulatiu locals, ben situats als Ajuntaments. Quan les forces que són partidàries d'una Generalitat democràtica i avançada, entrin als Ajuntaments de Catalunya, s'hauran reunit les condicions per a convertir Catalunya en la punta de llança de l'únic procés d'autèntica consolidació de la democràcia que és possible avui a l'Estat espanyol: iniciativa política de l'esquerra i transformació democràtica dels aparells administratius i de poder. El resultat de les eleccions, d'altre banda, pot posar a l'ordre del dia a tot l'Estat espanyol, la qüestió de l'hegemonia política en la fase de consolidació democràtica. Es precis anar desenrotllant en aquesta línia tots els aspectes d'una alternativa socialista que ha de ser el punt de referència indispensable en aquesta fase propera.

4.5.- La dreta espanyola només pot mantenir el seu domini de l'escenari polític, a curt termini, ampliant la seva base social i política cap al centre-esquerra, i pactant amb els comunistes espanyols el reconeixement d'un estatut preferencial per a llur central sindical. Això es reflexarà probablement en la regulació de les properes eleccions sindicals (l·listes obertes, prioritat als comitès d'empresa sobre les seccions sindicals).

En efecte, tant o més sorprenent que l'èxit socialista del 15 de Juny, ha estat el creixement fulgurant d'UGT i el relatiu estancament de CC.OO. Dins el càlcul de la dreta espanyola hi entrava un cert pes parlamentari socialista, però no l'enfortiment polític que representa l'important pes sindical dels socialistes.

Per tal d'afeblir el pes polític socialista, com a principal força de l'esquerra, es possible que la dreta espanyola i el Govern tendeixin a permetre una hegemonia comunista del moviment sindical, a canvi de recuperar alguns sectors per l'amarillisme. En darrer terme, aquesta situació no fora molt diferent de la que els reformistes esperaven ara fa uns mesos, abans del creixement d'UGT -que evidentment té a veure amb la decantació de la majoria del poble cap a solucions de canvi net i clar però moderat.

Mentre les centrals sindicals no guanyin una proporció molt més important d'afiliats la força de negociació dels partits polítics d'esquerra és i serà reduïda. Només l'evidència d'una estreta cooperació entre aquests partits i uns sindicats forts, que determinin el comportament reivindicatiu d'una majoria de la classe obrera, permetrà a l'esquerra de pressionar amb força i obtenir reformes de les estructures polítiques que són cabdals per a la consolidació de la democràcia. Per tant, en la fase actual, hem de plantejar-nos l'enfortiment de les centrals sindicals i llur estreta col·laboració amb els partits d'esquerra. Es tracta d'una qüestió de vida o mort. Sense centrals sindicals fortes en un marc democràtic consolidat, no hi haurà ni tant sols ocasió de plantejar la qüestió de l'autonomia sindical.

La situació sindical espanyola, apunta més cap a una relació de forces a la francesa que no pas a l'exemple italià o portugués, on no existeix central sindical forta d'orientació socialista, la qual cosa té efectes molt negatius sobre l'estabilitat de la democràcia i la possibilitat d'avençar efectivament cap al socialisme.

Avui hem de fer més acusada aquesta relació de forces, proposant l'enfortiment de l'espai sindical socialista i la unitat d'acció com a pas previ i comú necessari cap a la central sindical unitària.

4.6.- Condició important del projecte polític socialista es la unificació socialista a Catalunya i l'articulació amb el PSOE en el camí cap a la vetebració de tots els socialistes de l'Estat.

Sense aquesta articulació la incidència dels socialistes de Catalunya en la política estatal seguirà essent mínima

i el paper que la Catalunya democràtica ha de jugar en la consolidació de la democràcia a nivell estatal estarà mancat d'un instrument essencial.

Al mateix temps l'articulació socialista no es podrà fer sobre bases clares de sobirania i solidaritat si els socialistes no juguem a Catalunya i a la Generalitat el paper de motor de la unitat catalana, que els vots del 15 de Juny ens van conferir i que és la nostra força més important en aquest moment.

La unificació socialista a Catalunya ha de representar una nova onada d'adhesions al projecte polític nacional-popular que l'esquerra catalana porta endavant i que ha permès de posar el problema del trànsit de la dictadura a la democràcia en la bona via en el nostre país, contribuint a l'estabilització política en el conjunt de l'Estat.

Si el procés d'unificació fracassa, les conseqüències foren prou greus en diversos camps: configuració de l'aspecte polític a Catalunya -amb predomini d'eurocomunistes i centristes, el que donaria una gran fragilitat al bloc polític hegemònic a Catalunya-, força relativa del socialisme a nivell de l'Estat, possibilitat de consolidació del corrent sindical socialista, etc.

La unificació socialista serà un factor positiu per a la vertebració en el futur d'una Entesa progressista, com a expressió política del front dels treballadors interessat en l'avenç cap al socialisme, i comptant amb el recolzament de totes les forces situades entre la socialdemocràcia i l'extrema esquerra no marginal -entesa que es la condició del predomini polític dels treballadors.

5.- PROPOSTA DE TASQUES DEL PARTIT

5.1.- La resposta socialista a la crisi econòmica, política i social, en resum, es basa en

1. L'acord programàtic de totes les forces interessades en la consolidació de la democràcia i especialment entre socialistes, d'una banda, i centristes al Govern d'un altre.
2. La negociació continuada d'aquest acord, que permeti la defensa dels interessos dels treballadors.
3. El desmuntatge dels elements antidemocràtics a nivell de l'Estat i a nivell local
4. Guanyar la batalla del contingut de classe predominant al Govern de la Generalitat, és a dir, la batalla per una Generalitat democràtica i cap a un Estatut que actualitzi i aprofundeixi el del 1932.
5. La preparació d'una alternativa socialista coherent a mig termini com a eix dominant d'una ampla aliança que ha d'aglutinar en el futur tots els sectors compresos entre la social democràcia i els comunistes (tots dos incluits)
6. L'estructuració d'un fort partit socialista, axat cap a la unificació dels socialistes a Catalunya i l'articulació a nivell de l'Estat

7. La consolidació urgent del corrent sindical socialista en la perspectiva de les eleccions sindicals i l'enfortiment del paper i la influència de les Centrals sindicals democràtiques.
8. La lluita per la democratització dels Ajuntaments i l'afirmació de l'alternativa socialista en la perspectiva de les eleccions municipals.

5.2.- La primera tasca partidària en els propers mesos ha de ser la d'augmentar el lligam del partit amb les masses.

Això no vol dir posar-se al darrera de totes les mobilitzacions, sinó al contrari:

- A - Explicar massivament la nostra política, la resposta socialista en el camp econòmic, social i polític (Triunes socialistes)
- B - Convertir el nostre òrgan de premsa, ja legalitzat, en el periòdic polític de major distribució a Catalunya (Campanya de l'HORA)
- C - Encapçalar i enquadrar aquelles mobilitzacions que tinguin un contingut polític acorde amb la resposta socialista (Mobilitzar políticament)
- D - Convertir tots els militants en propagandistes de la resposta socialista per tal de combatre el monopoli de la informació en mans de la dreta i els comunistes (de fensar les posicions socialistes)
- E - Fer créixer el Partit d'acord amb l'audiència electoral del 15 de Juny, prioritzant els sectors proletaris però sense menys prear cap aportació (extensió: tasca prioritària)

5.3.- Tindran prioritat aquelles mobilitzacions i activitats que vagin adreßades a:

- A - Accentuar el caràcter democràtic de la Generalitat i decantar el contingut de classe del seu Govern
- B - Consolidar i ampliar la UGT en la perspectiva de les eleccions sindicals.
- C - Fer front a les conseqüències de l'atur. La manca d'escolarització, les deficiències i manca de control democràtic de la Seguretat Social, la crítica situació dels vells i pensionistes -sempre amb una resposta concreta i un clar contingut polític.

5.4.- Un objectiu fonamental es la convocatòria urgent d'eleccions municipals com a única sortida dels problemes que ja no es poden resoldre, a Catalunya, pressionant sobre Ajuntaments desacreditats i mancats de recursos. Cal anar als Ajuntaments i Govern Civils i explicar la urgència de les eleccions. Les Comissions de Control han de fixar-se un termini breu per a donar compte a la població de llur tas-

ca de clarificació, si pot ser en forma de Llibre Blanc o pamflet explicatiu, exempt de demagògia, pedagògic i útil per al posterior govern municipal amb participació ciutadana. Aquesta és l'entesa municipal que cal prioritzar ara. En els casos extraordinàriament crítics (dimissió de consellers i alcaldes) seguirem propugnant una doble via: (1) en el cas d'alcaldes de transició, exigir llur continuïtat (2) en el cas d'alcaldes feixistes o notoriament corruptes pactar amb els Governadors civils una solució transitòria que pot arribar fins al recolzament de gestores neutrals o unitàries.

En tot cas cal combinar sempre la pressió amb la negociació de solucions concretes, i amb l'exigència d'eleccions municipals aviat.

5.5.- Les organitzacions comarcals i locals han d'intensificar la tasca de preparació d'alternatives i programes municipals. Sense aquesta feina feta no té sentit parlar de pactes. Es cabdal la incorporació d'independents honestos i demòcrates avançats a la discussió de l'alternativa socialista. D'aquesta alternativa n'extreurem uns mínims per anar a un acord o pacte de govern municipal amb les forces que formen el ventall actual de l'Entesa dels catalans.

5.6.- Les properes eleccions sindicals -que tindran lloc probablement el Novembre- són d'una importància absolutament decisiva per la consolidació de l'espai socialista; si d'elles en surt un sindicat socialista minoritari, la força dels socialistes, la seva implantació entre els treballadors quedarà radicalment enfeblida de forma difícilment reversible; així ho han entès els comunistes que veuen en aquestes eleccions l'oportunitat de guanyar en el terreny sindical l'espai que políticament no van assolir en les eleccions del mes de Juny.

Cal també tenir present que -amb l'excepció de les grans poblacions- el resultat de les eleccions sindicals prefigurarà la correlació de forces en el sí de l'esquerra en les eleccions municipals que -amb tota probabilitat- tindran lloc posteriorment.

L'explicació de la modalitat proposada de llistes tancades ha de centrar-se en la necessitat de clarificar l'espai sindical, així com de potenciar les centrals; cal explicar també que els treballadors combatius estan en la seva immensa majoria ja afiliats a alguna central. Per altra banda, resulta indispensable disposar d'una línia d'acció efectiva pel cas en que no sigui acceptada la proposta de llei formulada conjuntament pels grups parlamentaris del PSOE i de Socialistes de Catalunya.

La importància absolutament decisiva d'aquestes eleccions sindicals obliga a considerar prioritària l'acció de tot el Partit en aquest camp, de forma conseqüent amb l'opció prioritària ja feta a favor de la UGT de Catalunya, i respectant les opcions individuals diferents. Concretament:

A - El Secretariat General impulsarà la celebració immediata d'assemblees generals de militants en les quals es fixaran les tasques de campanya electoral sindical i es constituïran grups de treball per a desenvolupar

aquestes tasques.

- B - Tots els militants del Partit es dedicaran prioritàriament a la consolidació organitzativa dels Sindicats, reestructurant, si cal, la dedicació dels militants.
- C - El Partit en qualsevol intervenció pública (xerrades, publicacions, etc.) recolzarà l'opció sindical majoritària dels militants. D'altra banda, s'articularen fórmules (xerrades, declaracions expresses, etc.) per tal de manifestar especialment aquest recolzament, enfocat -en els moments actuals- vers les eleccions sindicals.

5.7.- La direcció del Partit ha d'abandonar l'estil de treball que ha estat imposat pel resultat de les eleccions del 15 de Juny (concentració en les tasques de relació política sense lligam amb la base) que ha estat la causa de la manca de lligam del Partit amb les masses. Però això no vol dir que els responsables de la direcció abandonin aquesta per a atendre peticions puntuals d'informació i aclariment. Sense un augment important del grau de estructuració organitzativa i de comunicació regular en els dos sentits (direcció-base i base-direcció) és impossible que el nostre Partit accompli els objectius extraordinàriament ambiciosos que la confiança del poble ens obliga a assumir

Barcelona, 16 d'octubre de 1977

NOTA: Aquest document va ésser aprovat pel Consell General del 17-10-77

